

Kansainvälisen huviveneenkuljettajankirjan tutkintovaatimukset ja koulutuksenjärjestäjän laatujärjestelmän arviointi

Määräyksen tausta ja säädösperusta

Hallitus on esittänyt eduskunnalle hyväksyttäväksi vesiliikennelain (782/2019) muutoksen (HE 54/2021 vp), joka tulee voimaan 1.7.2021. Määräyksellä annettaisiin muutetun vesiliikennelain 41 §:n nojalla tarvittavat määräykset kansainvälisen huviveneenkuljettajankirjan tutkintovaatimuksista ja koulutuksenjärjestäjän laatujärjestelmän arvioinnista, eli auditoinnista.

Asiaan liittyviä muita määräyksiä ja säädöksiä

Tutkintovaatimukset kansainvälisen huviveneenkuljettajankirjan myöntämiselle asetetaan Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission sisävesiliikennetyöryhmän päätöslauselma nro 40 liitteessä 1. Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission sisävesiliikennetyöryhmän päätöslauselman nro 24 määrittelee eurooppalaiset sisävesisäännöt, joilla on kytkös kansainväliseen huviveneenkuljettajankirjaan. Määräyksellä tarkennettaisiin vesiliikennelaissa asetettuja vaatimuksia.

Määräyksen tavoite

Määräyksen tavoitteena olisi yhtenäistää kansallisia tutkintovaatimuksia kansainvälisen huviveneenkuljettajankirjan osalta sekä tarkentaa veneilykoulutuksen järjestäjien laatujärjestelmien arviointia. Vesiliikennelain 41 §:ään on jo aiemmin sisällytetty Traficomille määräyksenantovaltuutus tutkintovaatimusten täyttämisestä. Nyt ehdotetulla lakimuutoksella laajennettaisiin auditoitavien koulutuksenjärjestäjien joukkoa, joten auditointihakemusten määrä lisääntyisi. Tästä syystä 6 kuukauden kuluessa tarkoitettua määräyksen antaminen tulisi nyt ajankohtaiseksi. Määräyksenantovaltuutus kattaa myös tarkentavasti määräämisen laatujärjestelmän arvioimisesta.

Määräyksen valmistelu

Määräys on valmisteltu virkatyönä Liikenne- ja viestintävirastossa kevään 2021 aikana. Valmistelussa on huomioitu vesiliikennelain lisäksi Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission sisävesiliikennetyöryhmän päätöslauselmat nro 40 ja 24.

Sidosryhmiä on kuultu määräysvalmistelun aikana. Määräysluonnos ja perustelumuistioluonnos olivat sidosryhmillä lausuttavana lausuntopalvelu.fi-sivustolla 01.06.2021 - 22.06.2021.

Lausuntopalaute

Määräysluonnoksesta saatiin 21 lausuntoa. Lausunnon antoivat valtioneuvoston kanslia, opetus- ja kulttuuriministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, ympäristöministeriö, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Opetushallitus, Suomen Huolinta- ja Logistiikkaliitto ry, Tulli, Varsinais-Suomen ELY-keskus, Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto, Onnettomuustutkintakeskus, Venealan Keskusliitto Finnboat, Väylävirasto, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Navigaatioliitto, Suomen purjehdus ja veneily ry (SPV), Suomen veneilykouluttajat - Turvallisesti vesillä ry, Ilmatieteen laitos, Rajavartiolaitos sekä yksi yksityishenkilö.

Suomen purjehdus ja veneily ry (SPV) esitti tarkennettavan kohtaa 3.2. siten, että merikarttoja koskeva 2 alakohta kattaa myös erilaisten merikarttojen, kuten säh-

köisten aineistojen ymmärtämisen ja käytön. SPV esitti myös, että veneilykoulutuksen laatujärjestelmä pysyisi Liikenne- ja viestintäviraston hallinnassa. Tämän voidaan katsoa kuitenkin olevan ristiriidassa vesiliikennelain 41 §:n kanssa. SPV esitti kohtaa 4.3.4 tarkennettavan kouluttajien kouluttamisen järjestämisen ja osaamisen todentamisen osalta. Määräyksen kohtaa tarkennettiin lausunnon perusteella.

Suomen Navigaatioliitto kiinnitti huomiota kohtien 4.2 ja 4.3 osalta siihen, että tutkinnon vastaanottaja voi olla myös juridinen henkilö. Määräystä tarkennettiin tältä osin.

Suomen veneilykouluttajat - turvallisesti vesillä ry. esitti että kohtaan 3.3. lisätään Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission sisävesiliikennetyöryhmän päätöslauselman nro 40 liitteen 1 kohdan 3.3 mukaiset poikkeustilanteet. Myös Rajavartiolaitos esitti samaa muutosta. Määräyksen kohtaa tarkennettiin tältä osin.

Ilmatieteen laitos esitti tarkennettavan kohtaa 3.2 siten, että vaatimuksena olisi yleisen sääntuntemuksen sijaan sää- ja meri-ilmiöiden tuntemus. Lisäksi 3.3. kohdassa vastaavasti esitettyä termiä laajennettaisiin koskemaan sää- ja meriolosuhteiden huomioimista. Resoluutio 40 edellyttää kuitenkin vain yleistä sääolosuhteiden tuntemista.

Rajavartiolaitos esitti kohtaa 3.1. täydennettävän meripelastuslain 10 ja 11 §:llä. Määräyksen kohtaa tarkennettiin tältä osin. Lisäksi Rajavartiolaitos esitti tarkennettavan kohtaa 4.2 kouluttajien osaamistason osalta siten, että se sidottaisiin olemassa oleviin tutkintoihin tai pätevyyyksiin. Tämän huomautuksen ja Navigaatioliiton samasta aiheesta tekemän huomautuksen johdosta kyseinen maininta poistettiin kohdasta 4.2 ja asiaa tarkennettiin Rajavartiolaitoksen esittämän huomion mukaisesti kouluttajia koskevassa kohdassa 4.3.4.

Muutokset ja arvio määräyksen vaikutuksista

Määräyksellä yhtenäistettäisiin Suomessa annettavan koulutuksen vaatimukset vastaamaan YK:n Euroopan talouskomission sisävesiliikennetyöryhmän päätöslauselman nro 40:ssä asetettuja tutkinnon vähimmäisvaatimuksia kansainvälisen huviveneenkuljettajankirjan myöntämiselle.

Määräyksellä ei todennäköisesti olisi taloudellisia vaikutuksia kotitalouksille. Pätevyysvaatimuksen tarkentaminen ei lisäisi esimerkiksi koulutusta koskevia kustannuksia.

Auditoitavien koulutuksenjärjestäjien toimintaan määräyksellä olisi yhtenäistävä ja toimintaa kehittävä vaikutus.

Määräys kehittäisi vesiliikenteen turvallisuutta tarkentamalla kansainvälisen huviveneenkuljettajankirjaan vaadittavaa vähimmäisvaatimuksia. Tällä edistettäisiin sekä koulutusten saajien, että järjestäjien yhdenvertaista asemaa. Etenkin tilanteessa, jossa auditoitavien koulutuksenjärjestäjien joukko laajenisi vesiliikennelain uuden määritelmän mukaisesti. Aiemmassa sanamuodossaan vesiliikennelaissa edellytettiin todistusta auditoidulta veneilyjärjestöltä, mutta muutoksen mukaisesti uudessa vesiliikennelaissa todistuksen voi myöntää auditoitu veneilykoulutuksen järjestäjä. Tämä muutos laajentaisi mahdollisuutta myös muiden kuin veneilyjärjestöjen hakea auditointia.

Määräys helpottaisi Liikenne- ja viestintäviraston toimintaa tarkentamalla sekä pätevyyskirjan myöntämisen, että koulutusjärjestelmän auditoinnin edellytyksiä. Erityisesti tilanteessa, jossa auditointihakemusten määrä lisääntyisi.

Yksityiskohtaiset perustelut

1 Soveltamisala

Määräyksen 1 kohdassa määritettäisiin soveltamisalasta. Määräystä sovellettaisiin vesiliikennelain (782/2019) 41 §:n mukaiseen kansainvälisen huviveneenkuljettajan kirjan tutkintovaatimukseen asettamalla yksityiskohtaisemmat vaatimukset tutkinnon sisällölle sekä tutkintoja tarjoavan veneilykoulutuksen järjestäjän laatu järjestelmän arviointiin.

2 Määritelmät

Kohdassa 2 määriteltäisiin määräyksessä käytettävät termit, mikäli niitä ei ole erikseen määritelty vesiliikennelaissa.

Määritelmän mukaan kansainvälisellä huviveneenkuljettajankirjalla tarkoitettaisiin pätevyyskirjaa, joka on myönnetty Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission sisävesiliikennetyöryhmän päätöslauselma nro 40 tutkintovaatimusten mukaisesti.

Rannikkovedet olisi määritelty vastaamaan Yhdistyneiden kansakuntien meriyleissopimuksen 3 artiklan mukaista aluemerен leveyttä, joka ulottuu 12 meripeninkulmaa rannikkovaltion perusviivasta. Samaa määritelmää käytetään Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission sisävesiliikennetyöryhmän päätöslauselma nro 40 tulkintaoppaassa.

Sisävedet määriteltäisiin tarkoittamaan niiden maiden sisäisiä kulkuvesiä, jotka ovat ratifioineet Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission sisävesiliikennetyöryhmän päätöslauselman nro 24, eli eurooppalaiset sisävesisäännöt (CEVNI).

Veneilykoulutuksen järjestäjällä tarkoitettaisiin oikeushenkilöä tai yksityistä elinkeinonharjoittajaa, joka järjestää veneilykoulutusta ja jonka laatu järjestelmä on arvioitu annettavan määräyksen mukaisesti. Nyt ehdotetulla lakimuutoksella laajennettaisiin auditoitavien koulutuksen järjestäjien joukkoa, joten auditoitihakemusten määrä lisääntyisi. Tästä syystä määräyksellä tulisi nyt tarkentaa arviointikriteereitä.

3 Kansainvälisen huviveneenkuljettajankirjan tutkintovaatimukset

Määräyksen kohdassa 3 määritettäisiin tarkemmin kansainvälisen huviveneenkuljettajankirjan tutkintovaatimukset. Vaatimuksissa viitattaisiin Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission sisävesiliikennetyöryhmän päätöslauselman nro 40 mukaisiin vaatimuksiin, joiden mukaan tutkinnossa tulee osoittaa riittävät huviveneen käyttöä koskevien säännösten tuntemus ja turvalliseen navigointiin tarvittava osaaminen, sekä kyky soveltaa näitä tietoja ja taitoja käytäntöön. Tutkinnoissa tulee myös huomioida vesialueet, joille pätevyyskirjaa tullaan hakemaan. Tyypillisesti nämä jaetaan kahteen eri tutkintoon, sääntelyn ja navigoinnin sisältävään teorialutkintoon, sekä käytännön veneilytaitotutkintoon.

Alakohdassa 3.1. esitettäisiin vähimmäisvaatimukset säännösten tuntemukselle. Vaatimukset olisi jaettu rannikkopätevyyteen, joka vastaa päätöslauselman "coastal" osaamisvaatimusta ja vastaa "C" -merkintää pätevyyskirjassa, sekä sisävesipätevyyteen joka vastaa resoluution "Inshore", eli "I" -merkintää.

Vesiliikennelaki kokonaisuudessaan olisi osaamisvaatimuksena sekä rannikko-, että sisävesille. Kansainvälinen huviveneenkuljettajankirja on kansallisena pätevyysvaatimuksena huvialusten päälliköille, joten kaikilla kyseistä kirjaa hakevilla tulee olla riittävä tuntemus kansallisesta laista.

Meriteiden säännöt ovat kansainvälinen yleissopimus yhteentörmäämisen ehkäisemiseksi merellä (COLREG), joita noudatetaan myös Suomen kansallisilla vesialueilla. Kansainvälisestä luonteesta johtuen on tärkeää, että pätevyyskirjaa hankkiva hallitsee ne. Tämä on myös Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission sisävesiliikennetyöryhmän päätöslauselman nro 40 mukainen vaatimus. Euroopan sisävesillä on kuitenkin vastaavat, omat sääntönsä (CEVNI), joiden hallinta on vaatimus sisävesillä liikuttaessa. Tämäkin on Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission sisävesiliikennetyöryhmän päätöslauselman nro 40 mukainen vaatimus Euroopan sisävesille. Koska kansainvälinen huviveneenkuljettajankirja on kansallisena pätevyysvaatimuksena huvialusten päälliköille, tulee kaikilla kyseistä pätevyyskirjaa hakevilla olla riittävä tuntemus vesiteiden säännöistä, joten myös sisävesien osaa misvaatimuksena olisi meriteiden sääntöjen tuntemus, koska niitä noudatetaan Suomen vesialueilla.

Kyseinen päätöslauselma nro 40 edellyttää myös ympäristöasioiden huomioon ottamisen, joten määräyksessä edellytettäisiin myös merenkulun ympäristönsuojelulain tuntemusta soveltuvien osin. Määräyksessä olisi lueteltu huviveneitä koskevat lakikohdat.

Alakohdassa 3.2. olisi listattu riittävään navigointiosaamiseen vaadittavat vähimmäistaidot vesialueittain. Vähimmäisvaatimukset olisivat tulkittu vastaamaan päätöslauselma nro 40:n vaatimuksia. Vesiväylien merkitsemiseen, merenkulun turvalaitteisiin ja viitoitusjärjestelmään liittyvällä taidolla tarkoitettaisiin esimerkiksi merimerkkien, linjataulujen, loistojen ym. tuntemista. Lisäksi merikartan antama informaatio ja sen hyödyntäminen eri tilanteissa olisi vaatimuksena. Suuntiminen, suuntien asettaminen ja kompassin käyttöön sisältyisi esimerkiksi magneettikompassin käyttöön liittyvien virheiden ymmärtäminen ja niiden huomiointi ja käyttö yhdessä merikartan kanssa. Koordinaattijärjestelmän hallinta pitäisi sisällään esimerkiksi niiden sisällön ymmärtämisen ja tarkoituksen, sekä yhdessä merikartan kanssa niiden käytön. Nopeus-, matka- ja aikalaskuilla tarkoitettaisiin esimerkiksi nopeuden laske mista kuljetun ajan ja matkan suhteen. Paikan määrittäminen on olennainen osa turvallista navigointia, joten paikanmääritys olisi vaatimuksena riittävään navigointiosaamiseen. Paikanmäärityksellä tarkoitettaisiin tässä visuaalisiin havaintoihin suunnitella ja laskemalla pohjautuviin menetelmiin. Lisäksi osaamisvaatimuksena olisi reittisuunnittelu, jolla tarkoitettaisiin kykyä suunnitella turvallinen reitti aiotulle matkalle. Nämä yllä mainitut navigointiin liittyvät osaamiset olisivat vähimmäisvaatimukset sisävesille.

Rannikkovesille vähimmäisvaatimukset olisivat yllä mainittujen vaatimusten lisäksi sorron ja virran vaikutusten ymmärtäminen ja huomiointi, etenkin laskennallisin menetelmin. Lisäksi vaatimuksena olisi yleinen säätuntemus, jolla tarkoitettaisiin esimerkiksi yleisimpien sääilmiöiden tuntemusta ja niiden vaikutusta turvalliseen veneilyyn.

Alakohdassa 3.3. esitettäisiin vähimmäisvaatimukset kykyyn soveltaa teoriaosaamistaan käytäntöön. Vähimmäisvaatimukset olisivat tulkittu vastaamaan päätöslauselma nro 40 vaatimuksia. Yleisellä vesikulkuneuvotuntemuksella tarkoitettaisiin esimerkiksi vesikulkuneuvon turvallisuuteen liittyvien ominaisuuksien ja varusteiden, kuten, läpivientien tai kelluntapukineiden sijainnin tuntemista. Venetyyppien erojen tuntemisella tarkoitettaisiin ymmärrystä esimerkiksi perämoottoriveneen ja akselivetoisen veneen, tai moottori- ja purjeveneen eroavaisuuksista niiden käytössä ja ohjailtavuudessa.

Toiminnalla muiden vesikulkuneuvojen läheisyydessä arvioitaisiin kykyä hahmottaa ja arvioida muiden liikkeitä ja toimintaa, sekä meriteiden sääntöjen edellyttämää tähyystysvelvollisuutta. Tämä pitäisi sisällään myös yhteentörmäämisen vaaran arvioinnin.

Kiinnittymisellä ja vesikulkuneuvon käsittelyllä tarkoitettaisiin kykyä suorittaa vesikulkuneuvolla lähtö ja tulo laituriin hallitusti ja turvallisesti, sekä vesikulkuneuvon yleistä käsittelyosaamista etenkin satamassa ja muissa ahtaissa paikoissa. Käsittelyosaamiseen kuuluisi vesikulkuneuvotyypeittäin myös moottoriveneen ohjaaminen eri nopeuksissa sekä kiihdyttäessä että hidastaessa, tai purjeveneeseen käsittely purjeh-tiessa eri tuulen suunnilla.

Sääolosuhteiden huomioinnilla tarkoitettaisiin kykyä arvioida vallitsevan ja ennuste-tun säätilan vaikutusta turvalliseen kulkuun.

Kyvyltä soveltaa navigointitaitoja käytäntöön tarkoitettaisiin teoriaosaamisen sovelta-mista käytännön tilanteisiin, kuten esimerkiksi reittisuunnitelman mukainen matkan-teko, paikanmäärittäminen ja merikartan luku matkan aikana.

Päätöslauselma nro 40 mukaan myös toiminta erikoisolosuhteissa tulee arvioida. Määräyksessä olisi esimerkinomaisesti mainittu mies-yli-laidan -tilanne, jolla tarkoi-tettaisiin vesikulkuneuvossa olevan henkilön putoamista yli laidan ja toimintaa kysei-sen kaltaisessa tilanteessa. Päätöslauselma nro 40 listaa myös muita vastaavatyyp-pisiä tilanteita, kuten esimerkiksi karilleajotilanteet, palontorjunta ja ensiapu.

Määräyksessä edellytettäisiin vesiliikennelain ja päätöslauselma nro 40 mukaisesti, että käytännön osaaminen tulisi arvioida vesikulkuneuvotyypeittäin, käyttövoimal-taan moottorikäyttöistä vesikulkuneuvoa, purjekäyttöistä vesikulkuneuvoa tai mo-lempia koskien. Tieto siitä, mitä vesikulkuneuvotyyppiä annettu todistus koskee, tu-lisi käydä ilmi myös todistukselta.

4 Veneilykoulutuksen järjestäjän laatujärjestelmän arviointi

Tässä määräyksen osiossa asetettaisiin vaatimukset arvioinnin suorittajalle ja veneilykoulutuksen järjestäjälle, sekä määriteltäisiin tarkastettavat laatujärjestelmän elementit.

Alakohta 4.1 määritteli vesiliikennelakia tarkemmin siitä, kuka veneilykoulutuksen järjestäjän laatujärjestelmän arvioinnin saisi suorittaa. Arvioinnin suorittajan vaatimukset ovat aiemmin olleet viraston sisäisessä työohjeessa. Vesiliikennelain 41 §:n 3 momentin mukaan arvioinnin voisi suorittaa Liikenne- ja viestintävirasto itse tai Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä ulkoinen asiantunteva arvioija. Määräyksellä tarkennettaisiin, että Liikenne- ja viestintäviraston itse suorittamassa arvioinnissa virasto määräisi tehtävään virkamiehen, jolla on johtavan arvioijan (Lead Auditor) koulutus. Mikäli arvioinnin suorittaisi viraston hyväksymä ulkoinen arvioija, tulisi arvioijalla olla asiantuntemuksen lisäksi johtavan arvioijan (Lead Auditor) koulutus. Lisäksi ulkoinen arvioija tulisi hyväksyttävä etukäteen Liikenne- ja viestintävirastolla. Tällä varmistettaisiin ulkoisen arvioijan pätevyys ja riittävä osaaminen, sekä tasalaatuisuus viraston suorittamaan arviointiin nähden.

Alakohdassa 4.2 asetettaisiin veneilykoulutuksen järjestäjälle yleisiä vaatimuksia. Veneilykoulutuksen järjestäjän tulisi luoda dokumentoitu koulutuksen laatujärjestelmä, josta ilmenisi vähintään alakohdassa 4.3 määritellyt asiat. Laatujärjestelmää koskevat asiakirjat olisi myös toimitettava arvioinnin suorittajalle arviointia varten.

Veneilykoulutuksen järjestäjällä tulisi olla nimettynä henkilö, joka vastaisi koulutuksen vaatimustenmukaisuudesta ja toimisi yhteyshenkilönä koulutusasioissa virastolle. Tyypillisesti tällainen henkilö on koulutuspäällikkö. Tällä varmistettaisiin se, että veneilykoulutuksen järjestäjällä olisi nimetty koulutuksesta vastaava henkilö, jonka kanssa virasto voi kommunikoida.

Mikäli veneilykoulutuksen järjestäjän laatujärjestelmään tehtäisiin olennaisia muutoksia tai nimetty vastuuhenkilö vaihtuisi, tulisi siitä ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle viipymättä. Ylimääräinen arviointi vaadittaisiin, mikäli olennaiset muutokset kohdistuvat koulutussisältöön. Arvion koulutussisällön muutosten olennaisuudesta tekisi Liikenne- ja viestintävirasto.

Kouluttajien ja tutkinnon vastaanottajien tulisi olla veneilykoulutuksen järjestäjän nimeämiä henkilöitä, joilla on riittävät tiedot ja taidot, sekä hyvä veneily- ja koulutusta koskevan osa-alueen osaaminen. Kouluttajilla tarkoitettaisiin varsinaista koulutusta antavia henkilöitä ja tutkintojen vastaanottajilla esimerkiksi käytännön veneilytutkintojen vastaanottajia. Käytännössä tämä tarkoittaisi niitä henkilöitä, joilla on oikeus kouluttaa tai kirjoittaa todistuksia koulutuksenjärjestäjän nimissä. Joillakin koulutuksen järjestäjillä tutkintotodistusten kirjoittaminen on keskitetty, jolloin näillä tarkoitettaisiin myös itse kouluttajia ja tutkinnon vastaanottavia henkilöitä. Hyvällä osaamisella koulutusta koskevasta osa-alueesta tarkoitettaisiin riittävää perehtyneisyyttä ja osaamista annettavan koulutuksen sisällöstä. Tehtävän edellyttämällä tiedoilla ja taidoilla tarkoitettaisiin myös esimerkiksi kykyä ja taitoa opettaa.

Alakohdassa 4.3 määriteltäisiin laatujärjestelmän arvioinnissa tarkastettavat elementit. Nämä olisi jaettu neljään eri aihealueeseen, eli organisaatio, asiakirjahallinta, opetussuunnitelma sekä kouluttajat ja tutkinnon vastaanottajat.

Veneilykoulutuksen järjestäjän tulisi laatukäsikirjassa esittää organisaatiosta sen rakenne, vastuut ja valtuudet. Tällä varmistettaisiin, että koulutuksen järjestäjän hallintorakenne on selkeä ja vastuut määritelty. Lisäksi koulutusjärjestelmässä tulisi olla kuvaus käytetystä laaduntarkkailumenetelmästä, jolla varmistetaan koulutusten, tutkintojen ja todistuksenannon vaatimustenmukaisuus ja yhdenmukaisuus. Mikäli koulutuksen järjestäjä käyttää alihankintaa, tulisi tiedot alihankkijoista olla esitettynä.

Alihankinnalla tarkoitettaisiin tyypillisesti koulutuksen järjestäjän materiaali- ja muita vastaavia hankintoja.

Määräyksessä esitettäisiin vähimmäisvaatimukset laatukäsikirjan sisällölle asiakirjahallinnasta. Asiakirjojen hallintamenettely ja arkistointi tulisi kuvailla. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä asiakirjojen säilytykseen ja tietosuojaan. Myös laatu järjestelmän muutoshistoria tulisi olla dokumentoitu. Laatukäsikirjassa tulisi olla kuvaus koulutus kirjjanpidosta. Tämä sisältäisi esimerkiksi järjestetyt koulutukset, tutkimukset, niihin osallistuneet henkilöt ja tiedot hyväksynnöistä ja hylkäyksistä. Koulutus kirjjanpito tulisi säilyttää vähintään viisi vuotta. Asiakaspalautteiden käsittely ja niiden dokumentointi tulisi olla kuvattuina, samoin kuin valitus- ja oikaisumenettelyt mahdollisten valitusten yhteydessä.

Laatu järjestelmässä tulisi esittää yksityiskohtainen opetussuunnitelma, josta ilmenisi tarpeelliset sisällöt ja menettelytavat tutkinto- ja osaamisvaatimusten täyttämiseksi. Laatukäsikirjasta tulisi siten selkeästi käydä ilmi, mitä koulutuksia tai tutkintoja tulisi olla suoritettuna pätevyyskirjojen saamiseksi. Määräyksessä olisi myös vaatimus esittää kurssi- tai tutkintokohtaisesti koulutusten sisällöt ja koulutusmenetelmät. Myös mahdollisten käytännön koulutusten kuvaus tulisi esittää kurssi- tai tutkintokohtaisesti. Jokaisesta kurssista tulisi esittää myös kuvaus käytettävästä oppimateriaalista. Tällä tarkoitettaisiin esimerkiksi kirjallisuutta ym. lähdemateriaalia, joita käytetään koulutuksessa. Jokaiselle kurssille tulisi olla myös määriteltynä maksimi osallistujamäärä yhtä kouluttajaa kohti. Tällä tarkoitettaisiin määrää koulutustapahtumakohtaisesti. Laatukäsikirjassa tulisi esittää myös tutkintotehtävämallit tutkintokohtaisesti. Tällä voitaisiin arvioida tutkintojen kattavuutta ja vaativuutta. Lisäksi menettelyt tutkintojen hyväksymisestä ja hylkäämisestä tulisi olla kuvattuna. Käsikirjassa tulisi olla myös todistusmallit tutkinto- ja kurssikohtaisesti. Tällä Liikenne- ja viestintävirastossa voitaisiin pätevyyskirjaa myönnettäessä arvioida todistuksen oikeellisuus ja havaita mahdolliset väärennökset.

Määräyksessä esitettäisiin vähimmäisvaatimukset laatu järjestelmän sisältämiin asioihin kouluttajista ja tutkintojen vastaanottajista. Laatukäsikirjassa tulisi nimetä kouluttajat ja tutkimuksen vastaanottajat, joilla on oikeus kouluttaa ja vastaanottaa tutkintoja. Tämä sisältäisi myös tiedot kouluttajien ja tutkimuksen vastaanottajien osaamisvaatimuksista sekä kuvauksen tehtävän edellyttämistä tiedoista ja taidoista, mikä pitäisi sisällään myös pedagogisen osaamisen osoittamisen. Laatukäsikirjassa tai sen erillisessä liitteessä tulisi olla myös ajantasainen luettelo nimetyistä kouluttajista ja tutkimuksen vastaanottajista, sisältäen myös tiedon siitä, mitä koulutusta tai tutkimuksen vastaanottoa he saavat suorittaa. Tässä yhteydessä osoitettaisiin täten kunkin kouluttajan osaaminen kyseisen koulutuksen tarjoamiseen. Laatukäsikirjassa tulisi myös kuvata järjestelyt kouluttajien ja tutkimuksen vastaanottajien toiminnan yhdenmukaistamiseksi. Mikäli kouluttajille ja tutkimuksen vastaanottajille on laadittu ohjeet, ne tulisi olla liitettynä laatukäsikirjaan.

Määräyksen aikataulu

Määräys tulee voimaan 1.7.2021.

Ennen määräyksen voimantuloa hyväksytyt laatujärjestelmän arvioinnit säilyisivät voimassa sellaisinaan, eikä uusinta-arviointia tarvittaisi, mikäli laatujärjestelmään ei tehtäisi olennaisia vaatimuksia.